

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-WO.0500.6.2026.UG
4364465.17787069.14641997
Warszawa, 22-06-2026

Dotyczy: odpowiedź na interpelację posłanki Marceliny Zawiszy (K10INT16941)
Temat: rzeczywisty sposób zagospodarowania pyłów i popiołów dennych ze spalarni odpadów komunalnych oraz systemowe nieprawidłowości w obrocie odpadami niebezpiecznymi

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,
poniżej przekazuję odpowiedź na interpelację:

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska posiada informacje, gdzie faktycznie trafiają pyły i popioły dennie oraz inne odpady niebezpieczne pochodzące ze spalarni odpadów komunalnych po ich przekazaniu przez wytwórcę do „uprawnionego odbiorcy”?

Co do zasady każde przekazanie odpadów (a więc do momentu przekazania odpadów do ostatecznego procesu przetwarzania) należy udokumentować za pomocą karty przekazania odpadów, którą sporządza się w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (dalej: „BDO”). Kartę przekazania odpadów sporządza posiadacz odpadów, który przekazuje odpady do następnego posiadacza odpadów, przed rozpoczęciem ich transportu. Posiadacz odpadów, który przejmie odpady od innego posiadacza odpadów, niezwłocznie, po przejęciu tych odpadów, potwierdza w BDO przejęcie odpadów. Transport odpadów od podmiotu przekazującego odpady do podmiotu przejmującego odpady potwierdza także w BDO transportujący odpady, niezwłocznie po zakończeniu ich transportu. Karta przekazania odpadów powinna zatem potwierdzać gdzie trafiają odpady, w tym odpady pochodzące ze spalarni odpadów komunalnych.

Informacje, gdzie faktycznie trafiają pyły i popioły dennie oraz inne odpady niebezpieczne pochodzące ze spalarni odpadów komunalnych są weryfikowane przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska (dalej: „WIOŚ”) podczas szczegółowych kontroli.

Inspektorzy WIOŚ w trakcie kontroli weryfikują m.in. przestrzeganie warunków posiadanych decyzji oraz analizują dokumenty związane z gospodarowaniem odpadami, w tym ewidencję odpadów i sprawozdawczość z zakresu gospodarki odpadami.

2. Jakie mechanizmy kontrolne funkcjonują obecnie, aby weryfikować, czy odpady niebezpieczne są rzeczywiście zagospodarowywane zgodnie z deklaracjami składanymi w dokumentacji BDO i kartach przekazania odpadów?

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach określone organy¹ mają bezpośredni podgląd (za pośrednictwem konta JAP-BDO) do danych wprowadzanych do BDO przez podmioty m.in. w ramach modułu ewidencji, czy modułu sprawozdawczości. Informacje te mogą być na bieżąco weryfikowane ze stanem rzeczywistym w przypadku prowadzenia kontroli lub analizy gospodarowania odpadami przez określone podmioty.

Ponadto należy zaznaczyć, że Inspekcja Ochrony Środowiska (dalej: „IOŚ”) korzysta na bieżąco z danych gromadzonych w BDO, szczególnie w zakresie prowadzonej w sposób ciągły przez podmioty ewidencji odpadów. Stosowane przez ww. inspekcję dodatkowe narzędzia informatyczne służą analizie tych danych i umożliwiają na podstawie przyjętych algorytmów typowanie podmiotów gospodarujących odpadami (w tym również odpadami niebezpiecznymi), które powinny zostać objęte ewentualną kontrolą terenową.

Dodatkowo należy wskazać, że IOŚ prowadzi wzmożone kontrole związane z istotnymi nieprawidłowościami w gospodarce odpadami, w tym dotyczące ujawniania miejsc nielegalnego magazynowania odpadów, z wykorzystaniem rozszerzonego katalogu uprawnień i narzędzi kontrolnych nadanych w związku ze zmianą ustawy o IOŚ². Inspekcja ma m.in. możliwość wykonywania kontroli w systemie całodobowym i bez wcześniejszego zawiadomienia o zamiarze jej przeprowadzenia; obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom, żądania okazania dokumentów (również finansowych) i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Warto również w tym miejscu wskazać, że w przypadku magazynowania przez podmiot odpadów w ramach prowadzonej działalności WIOŚ ma również możliwość kontrolowania miejsc magazynowania odpadów za pomocą monitoringu. Ustawa o odpadach określa bowiem, że podmiot zobowiązany do uzyskania zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, który w ramach prowadzonej działalności magazynuje lub składowe odpady musi prowadzić wizyjny system kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów³. W ramach tego systemu WIOŚ przeprowadzając kontrolę może zweryfikować miejsce magazynowania odpadów (np. czy w określonym miejscu odpady znajdowały się w danym okresie).

3. Ile kontroli przeprowadzono w latach 2016–2026 w zakresie weryfikacji rzeczywistego zagospodarowania pyłów i popiołów ze spalarni odpadów komunalnych? Jakże były wyniki tych kontroli?

W latach 2016-2026 r. organy IOŚ przeprowadziły łącznie 60 kontroli w zakresie zagospodarowania pyłów i popiołów ze spalarni odpadów komunalnych. Wyniki kontroli przeprowadzonych w poszczególnych latach zostały przedstawione w tabeli, stanowiącej załącznik do niniejszego pisma.

¹ Art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.)

² Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1479)

³ Art. 25 ust. 6a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.)

4. Ile przypadków stwierdzenia nielegalnego składowania, porzucenia lub fałszowania dokumentacji dotyczącej odpadów poprocesowych ze spalarni wykryto w tym okresie?

W latach 2016–2026 IOŚ nie stwierdziła przypadków nielegalnego składowania, porzucenia odpadów ani fałszowania dokumentacji dotyczącej odpadów poprocesowych pochodzących ze spalarni odpadów komunalnych.

Zgodnie z informacjami przekazanymi od Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: „Warmińsko-Mazurski WIOŚ”) w 2026 r. w związku ze zgłoszeniem z CBŚP w Olsztynie przeprowadzono 2 kontrole dotyczące nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami popiołami. W toku czynności nie ustalono, czy popioły pochodzą ze spalania odpadów komunalnych. W jednym przypadku stwierdzono zbieranie odpadów o kodzie 19 01 14 bez wymaganego zezwolenia, w drugim transport odpadów niezgodnie z wymaganiami określonymi w art. 24 ustawy o odpadach⁴ oraz prowadzenie działalności w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 ustawy o odpadach, bez wymaganego wpisu do rejestru. Ponadto, planuje się kontrole w podmiocie, do którego transportujący odpady je dostarczył z uwagi na fakt przetwarzania odpadów bez wymaganego zezwolenia.

5. Jakie działania podejmie rząd w związku z ostatnią akcją CBŚP dotyczącą nielegalnego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi na Warmii i Mazurach (Olsztyn, Olsztynek)?

W związku ze stwierdzonymi naruszeniami Warmińsko-Mazurski WIOŚ przewiduje przeprowadzenie kontroli w trybie art. 9 ust. 1b ustawy o IOŚ⁵ w podmiotach naruszających przepisy środowiskowe, a następnie skierowanie wystąpień do organów samorządu terytorialnego o wydanie decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych odpadów w trybie art. 26 ust. 2 ustawy o odpadach.

6. Czy planowane są zmiany legislacyjne mające na celu uszczelnienie systemu nadzoru nad odpadami niebezpiecznymi, w szczególności poprzez:
- 1) zwiększenie odpowiedzialności podmiotów przekazujących odpady,
 - 2) obowiązek fizycznego audytu instalacji odbiorcy przez wytwórcę odpadów,
 - 3) monitoring GPS i pełne śledzenie transportu oraz miejsca rozładunku odpadów,
 - 4) częstsze kontrole instalacji posiadających decyzje na przetwarzanie odpadów niebezpiecznych?

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska prowadzone są obecnie prace przygotowawcze nad zmianą przepisów ustawy o odpadach. Zmiany te będą koncentrować się przede wszystkim na zwiększeniu kontroli nad obrotem niektórymi odpadami niebezpiecznymi – od momentu ich wytworzenia aż do ostatecznego przetworzenia – poprzez doprecyzowanie odpowiedzialności wytwórców tych odpadów. Celem tych prac jest wzmocnienie nadzoru nad całym łańcuchem ich obrotu. Prowadzone prace umożliwią zarówno wytwórcom

⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz.425, ze zm.)

odpadów niebezpiecznych, jak i organom kontrolnym nadzorowanie obiegu odpadów od jednego ich posiadacza do drugiego, aż do momentu ich ostatecznego przetworzenia. Prowadzonymi pracami objęta została również kwestia usuwania nielegalnie nagromadzonych odpadów.

W ramach prowadzonych prac legislacyjnych do BDO zostaną wprowadzone nowe mechanizmy - m. in. umożliwienie monitorowania drogi wytworzonych odpadów niebezpiecznych do momentu ich przekazania do ostatecznego przetworzenia oraz wprowadzenie dla przetwarzających odpady niebezpieczne obowiązku informowania o przyjęciu odpadów do procesu ich ostatecznego przetworzenia.

7. Jakie działania zostaną podjęte w celu usunięcia nielegalnie porzuconych/składowanych odpadów ujawnionych w ostatnich postępowaniach oraz kto poniesie koszty ich unieszkodliwienia?

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach obowiązek usunięcia odpadów spoczywa na posiadaczu odpadów, wraz z poniesieniem wszystkich kosztów z tym związanych. Jest to spełnienie podstawowej zasady „zanieczyszczający płaci” wyrażonej w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska⁶. Nałożenie przez organ administracji obowiązku usunięcia odpadów zależny jest od konkretnego stanu formalno-prawnego, tj.:

- w przypadku, gdy organ właściwy do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów (w zależności od właściwości jest to regionalny dyrektor ochrony środowiska, marszałek województwa lub starosta) cofnie ww. zezwolenie na podstawie art. 47 ustawy o odpadach – organ ten w ramach decyzji administracyjnej cofającej zezwolenie nakłada na posiadacza odpadów (na podmiot, któremu cofnięto takie zezwolenie) obowiązek usunięcia odpadów z danego terenu wraz ze wskazaniem terminu wykonania tej decyzji;
- w przypadku, gdy nie była prowadzona działalność (posiadacz odpadów nie posiadał zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów), to na podstawie art. 26 ustawy o odpadach organ administracji (w zależności od właściwości jest to RDOŚ, wójt, burmistrz lub prezydent miasta) nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie zalegających nielegalnie odpadów wraz ze wskazaniem terminu wykonania decyzji.

Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że w momencie, gdy faktyczny posiadacz odpadów nie jest znany, nie ma możliwości jego identyfikacji, to zgodnie z definicją posiadacza odpadów (art. 3 ust. 19 ustawy o odpadach) domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Odrębnym trybem w przypadkach, gdy odpady powodują zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska i konieczne jest ich niezwłoczne usunięcie jest tryb określony w art 26a ustawy o odpadach. Ww. artykuł pozwala organom administracji podjęcie się usunięcia nielegalnie nagromadzonych odpadów. Natomiast po usunięciu i zagospodarowaniu

⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647, ze zm.)

nielegalnie nagromadzonych odpadów organ administracji żąda od posiadacza odpadów odpowiedzialnego za gospodarowanie odpadami zwrotu poniesionych przez siebie kosztów.

W chwili obecnej z uwagi na niewystarczające środki finansowe w odniesieniu do potrzeb w zakresie usuwania porzuconych odpadów w najbliższych latach dostępne są na ten cel dodatkowe środki z dwóch źródeł: rezerwy celowej budżetu państwa oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednak są one przeznaczone wyłącznie na przedsięwzięcia realizowane na podstawie decyzji wydanej na podstawie ww. art. 26a ustawy o odpadach. Wynika to z faktu, że art. 26a jest podstawą prawną do podjęcia działań polegających na usunięciu nielegalnie zgromadzonych odpadów w sytuacji, gdy ze względu na ryzyko dla życia lub zdrowia ludzi albo dla środowiska wymagane jest ich niezwłoczne usunięcie. Warto przy tym zwrócić uwagę, że ww. źródła dofinansowania przewidują dofinansowanie do 99% całkowitych kosztów usunięcia oraz przetworzenia odpadów. Natomiast o możliwości starania się o uzyskanie dofinansowania właściwe organy administracji informowane są indywidualnie w oparciu o ocenę ryzyka sporządzoną przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska oraz wojewodów.

8. Czy Ministerstwo uważa obecny model odpowiedzialności - oparty na przekazaniu odpadów „uprawnionemu odbiorcy” - za wystarczający, skoro kolejne śledztwa pokazują, że system ten może być wykorzystywany do legalizowania fikcyjnego obrotu odpadami?

Odnosząc się do odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami⁷ należy wskazać podstawową zasadę dla obowiązku gospodarowania odpadami, tj.: wytwórca odpadów jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami. Jednakże wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu podmiotowi, ale wyłącznie podmiotowi, który posiada stosowne decyzje administracyjne zezwalające na zbieranie lub przetwarzanie odpadów (czyli przekazanie odpadów profesjonalnemu podmiotowi gospodarującemu odpadami). Z kolei odpowiedzialność wytwórcy odpadów (lub kolejnego posiadacza odpadów) za odpady istnieje do momentu przekazania tych odpadów profesjonalnemu podmiotowi gospodarującemu odpadami. Przekazanie odpadów odbywa się za pośrednictwem BDO. Profesjonalny podmiot przejmując odpady fizycznie na swój teren potwierdza ich przejęcie w systemie BDO na podstawie karty przekazania odpadów. Takie potwierdzenie powoduje przeniesienie odpowiedzialności za odpady z wytwórcy odpadów (lub kolejnego posiadacza odpadów) na profesjonalny podmiot. Przepisy ustawy o odpadach zawierają wyjątek od ww. reguły. W przypadkach odpadów niebezpiecznych wytwórca odpadów niebezpiecznych ponosi odpowiedzialność za gospodarowanie nimi aż do momentu przekazania odpadów do ostatecznego odzysku lub unieszkodliwienia. Oznacza to, że do momentu, gdy odpady nie trafią do profesjonalnego podmiotu przeprowadzającego ostateczny odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wytwórca odpadów nadal ponosi odpowiedzialność za ich gospodarowanie (nawet jeśli odpady zostaną przekazane profesjonalnemu podmiotowi zajmującemu się zbieraniem odpadów).

Przepisy ustawy o odpadach zawierają również kary administracyjne za przekazywanie odpadów podmiotom nieuprawnionych do gospodarowania odpadami. Za ww. naruszenie kara administracyjna wynosi nie mniej niż 1000 zł i nie może przekroczyć 1 000 000 zł. Reasumując, istniejący schemat odpowiedzialności za odpady nie można uznać za

⁷ Art. 27 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.)

niezasadny, bowiem opiera się na podstawowych zasadach gospodarowania odpadami określonych w ustawie o odpadach, tj. obrót odpadami i ich zagospodarowanie możliwe jest jedynie przez profesjonalne podmioty gospodarujące odpadami (posiadające zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów).

W 2018 r. i w latach kolejnych wprowadzono przepisy prawa stanowiące znaczące zmiany systemowe (zaosttrzające wymagania), mające na celu ograniczenie przypadków porzucania odpadów oraz zmniejszenie liczby pożarów w miejscach nagromadzenia odpadów. Zmiany dotyczyły m.in. zwiększenia wymagań w zakresie uzyskiwania zezwoleń na zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, w tym podniesienie jakości wydawania przez właściwe organy ww. decyzji w celu zwiększenia nadzoru i kontroli nad wydawanymi zezwoleniami.

Dodatkowo jedną ze zmian dotyczącą odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami było rozszerzenia odpowiedzialności wytwórcy odpadów niebezpiecznych, o której mowa wyżej (od momenty wytworzenia do momentu przekazania do ostatecznego odzysku lub unieszkodliwienia).

Trzeba mieć na uwadze, że wspomniane wyżej zmiany wprowadzone w 2018 r. spowodowały konieczność dostosowania posiadanych przez profesjonalne podmioty zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów. Etap dostosowania tych zezwoleń jeszcze trwa. Dalsza ocena obecnego modelu obrotu odpadami i przekazywania odpowiedzialności za gospodarowanie nimi będzie możliwa dopiero po zakończeniu procesu dostosowywania decyzji z zakresu gospodarowania odpadami.

9. Czy Ministerstwo planuje zmiany, by w raportach OOŚ dot. w szczególności budowy dróg znalazła się ocena wpływu wykorzystania odpadów poprocesowych ze spalarni na środowisko i zdrowie ludzi?

Zakres informacji niezbędnych do zawarcia w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej: „raport ooś”), jest szeroki. Regulowane jest to art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁸, który odnosi się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadza się ocenę oddziaływania na środowisko. Organy właściwe do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizują i oceniają wpływ wykorzystywanych materiałów do realizacji inwestycji, w tym budowy dróg. Ponadto, w raporcie ooś powinien zostać ujęty opis przewidywanych działań mających na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Nie ma zatem konieczności wprowadzenia zmiany prawnej w tym zakresie.

10. W związku z odmowami Spalarni Odpadów w Olsztynie dot. udostępnienia informacji publicznej stronie społecznej w zakresie odbioru odpadów pospalarniowych proszę o udostępnienie informacji w tym zakresie tj. z jakimi firmami obecnie podpisane są umowy na odbiór odpadów pospalarniowych w Olsztynie.

⁸ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie zbiera informacji o umowach dotyczących dalszego zagospodarowania odpadów pomiędzy posiadaczami odpadów.

Jednocześnie informuję, że w dniu 21 kwietnia 2026 r. Warmińsko-Mazurski WIOŚ rozpoczął kompleksową planową kontrolę Spółki DOBRA ENERGIA DLA OLSZTYNA Sp. z o.o. Kontrola nadal jest w trakcie realizacji. W związku z tym, na obecnym etapie brak jest informacji na temat ustaleń kontroli, w tym odbiorców odpadów pospalarniowych w związku z eksploatowaną instalacją. Należy zaznaczyć, iż jest to pierwsza kontrola przedmiotowej instalacji, po kontroli inwestycyjnej przeprowadzonej w dniach od 12 listopada 2024 r. do 9 grudnia 2024 r.

W ww. instalacji nie są przyjmowane odpady o kodzie 20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. DOBRA ENERGIA DLA OLSZTYNA Sp. z o.o. posiada instalację do termicznego przekształcania odpadów innych niż niebezpieczne o zdolności przetwarzania ponad 3 tony/godz. oraz instalację do odzysku lub kombinacji odzysku i unieszkodliwiania o zdolności przetwarzania ponad 75 ton/dobę z wykorzystaniem obróbki żużli i popiołu.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

Zestawienie wyników kontroli WIOŚ przeprowadzonych w latach 2016-2026 w zakresie zagospodarowania pyłów i popiołów ze spalarni odpadów komunalnych

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM